

COMBAT

DIARI ANTIFEIXISTA DE LA TARDA

Núm. 33

Girona, dijous 27 d'agost del 1936

Preu 15 cts.

De Girona al front de Saragossa

Per M. Roset Sala

El comboi de queviures que dissabte marxà de Girona arribà a Bujaraloz a les dues de la tarda, després d'un viatge de més de quatre-cents quilòmetres de carretera. El terreny que condueix a Bujaraloz és un veritable erm, i llarguíssimes extensions de muntanyes rocoses són l'únic paisatge d'aquella zona aragonesa. No hi ha verdures ni aigua, ni cap classe de fruita de la que collim a la nostra terra. La gent de Bujaraloz i tots els pobles veïns, viuen solament del blat que amb més o menys abundància cul·len d'aquella terra cremada pel sol.

El panorama geogràfic de Bujaraloz és una cadena fantàstica de muntanyes amb forma de piràmides, que donen la sensació de cosa antidiluviana, puix que no hi ha una planta enlloc en extensions immenses de terreny. A Bujaraloz la gent viu molt pobrement, acostumada a tota classe de privacions, degut al sometiment de què ha estat objecte per part del caciquisme durant llargues centúries.

En aquesta població, la columna Pérez Farràs-Durruti té establerta la caserna general. El tràfic és continu, pel qual hom es dona compte totseguit que es troba en el front de guerra. Els milicians d'aquesta columna, que no baixen dels sis mil homes amb el reforç que han rebut de les columnes de Garcia Oliver, vesteixen granotes kaki i es defensen del sol amb uns barrets d'ales llargues, de palla o de roba. El sol que cau en aquests cims, és senzillament terrible. Els braus milicians, però, ja s'hi han acostumat i el resisteixen nuament clavats a terra, vigilant l'enemic que a pocs centenars de metres intenta desallotjar-

los de les seves posicions. Els milicians tenen de la guerra una concepció molt seriosa, i no solament saben resistir l'atac de l'enemic, sinó que també saben emprendre l'ofensiva avançant i conquerint pam a pam el terreny de l'adversari.

L'aviació feixista, durant el dia, es limita a fer vols d'observació. A la nit, ataca amb la seva metralla les nostres posicions.

La valentia dels milicians és digna de tota classe d'elogis. El sol fet de resistir nuament aquell sol africà, és suficient per a donar idea de la moral elevadíssima que els impulsa a la lluita. Les seves cares no semblen pas la dels nostres companys; per exigències de la guerra, que no els permet cap hora d'esplai ni d'higiene personal, els milicians ostenten llargues barbes, que hom a primera vista els confon per rifenys tramesos a Bujaraloz.

Les avançades, en aquest front, es troben a Pina i Oséra o sia a pocs quilòmetres de Bujaraloz. A Pina s'han desenrotllat acarnissats combats. Un riu que passa per allí és l'única ratlla divisòria dels combatents. El mateix dia que nosaltres arribàrem a Bujaraloz, les nostres tropes aconseguiren agafar un capità i quatre altres feixistes, els quals feia dies que, aprofitant-se de la foscor de la nit, obrien foc de metralladora contra els nostres milicians. Aquests atacs nocturns costà moltes víctimes als nostres, però una vegada localitzada, fou assaltada braument i els feixistes junt amb el seu capità, foren afusellats a l'acte.

Les tropes lluiten amb molt de coratge, convençudes del triomf, puix que darrera

d'elles hi ha tot un poble que les ajuda i estimula. Si hem de parlar clar, direm que la lluita al front de Bujaraloz és violenta, duríssima, però de cap manera planera i fàcil com més de quatre periodistes escriuen en el seus periòdics, emportats per un afany de sensacionalitat. Els nostres milicians no dubten que per a vèncer a l'enemic s'hauran d'emprar tots els mitjans i que la lluita és llarga, potser llarguíssima. Estan convençuts també que triomfaran sobre els feixistes, però posant a prova tot l'esperit de sacrifici-

de que són capaços. De cap manera es forgen il·lusions inútils. Viuen en la guerra i coneixen l'enemic.

A Bujaraloz s'ha suprimit la moneda. Allí es viu el comunisme llibertari. S'han incautat de les terres i cases de tot el poble, i els fruits del camp són emmagatzemats i repartits entre tots els veïns. Cadascú ocupa el seu lloc. El que és milicià, està al front; els altres treballen la terra. Si escasseja alguna mercaderia, procuren fer l'intercanvi amb

altres que a ells els sobra. Per vestir-se, segueixen el mateix sistema. No cal dir que el poble està molt satisfet de les tropes alliberadores, puix que almenys ara menja i ha pogut conèixer el pa i el vi de la llibertat, destruït el caciquisme que el tenia sotmès a una vida feudal. Els ciutadans de Bujaraloz totjust ara comencen a saber el que vol dir la paraula llibertat i viure com a persones.

Demà publicarem el segon reportatge de M. Roset Sala, titulat: «DE BARBASTRO AL FRONT D'OSCA».

Per la victòria total militar i econòmica

A la reraguarda com al front: U. H. P.